

СТ А Н О В И Щ Е

От: *доц. д-р Симеон Митков Асенов, УНСС, катедра „Политология“,
Професионално направление 3.3 Политически науки,
Научна специалност „Политология“.*

Относно: *дисертационен труд за присъждане на научна степен
„доктор на науките“ по научна специалност „Политология“,
ПН 3.3 Политически науки в УНСС.*

Автор на дисертационния труд: *Ивка Цакова Некова
Доцент, доктор по политология
УНСС*

Тема на дисертационния труд: ***Олигархизация на политиката***

Основание за представяне на становището: участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд съгласно Заповед № 928/30.03.2021 г. на зам.-ректора по НИД на УНСС.

1. Информация за дисертанта

Дисертантът е представил за обсъждане дисертационния си труд в катедра „Политология“, факултет „Международна икономика и политика“ на УНСС съгласно чл. 39 от ППЗРАСРБ. Разкриването на процедурата по защита на дисертационния труд е извършено на основание: решения на КС на катедра „Политология“ (Протокол №7/16.03.2021 г.) и ФС на факултет „Международна икономика и политика“ (Протокол №6/ 24.03.2021 г.).

2. Кратка характеристика на представения дисертационен труд

Представеният за публична защита дисертационен труд е структуриран в увод, три глави, заключение и използвана литература, с общ обем 494 страници. От тях 480 страници са авторски текст (увод, три глави и заключение), с изведени фигури и таблици, които подходящо обобщават и онагледяват анализа в хода на изложението.

Заглавието на темата на дисертационния труд е сполучливо избрано. Темата съответства точно на разбирането, че олигархизацията на политиката е процес, който има свои предпоставки, механизми на разгръщане, практически измерения и последици. Той има съществено научно и практическо значение. Първо, защото е с глобален характер и не е изолирано явление в една или няколко държави. Второ, у нас той почти не е изследван. Същевременно в последните години този въпрос масово присъства в публичното пространство и политическия дебат, което е най-яркото свидетелство за неговата актуалност и практическо значение за съвременния демократичен политически процес. Необходимо е да се подчертае, че

олигархизирането на политиката е съвременно явление, което далеч надхвърля разпространеното в класическата политическа теория понятие „олигархия“ и други свързани с него понятия, които се разбират и отнасят главно до вид политически режим, с упражняващо властта богато управляващо малцинство (елит, класа и т.н.).

В увода са изведени обект, предмет, изследователска теза, основна цел и задачи, методологията и ограниченията на изследването. Олигархизацията на политиката е определена за предмет на изследване с комплексен, интердисциплинарен характер, резултат на симбиоза между икономическа и политическа власт, между неолиберален капитализъм и политическата демокрация в съвременния свят. Основната цел е конструиране на собствен концептуален модел на процеса на олигархизация на политиката, който да разкрива нейните проявления, взаимовръзки и механизми на разгръщане в съвременната икономическа, политическа и социокултурна сфера. За нейното реализиране са поставени 10 изследователски задачи. Основната теза отразява деструктивния резултат от изследвания процес, че е налице олигархично превземане на демократичните институции на властта, на демократичните правила и практики в съвременната държава. Процесът се проявява неравномерно, с различен интензитет в различните държави и това правилно е отразено от автора в съдържанието на труда.

Налице е висока информационна осигуреност на дисертационното изследване, което е свидетелство за дългогодишен и траен интерес на автора към анализирания проблематика. Използваната литература включва голямо количество и с висок относителен дял на актуалност източници, публикувани през последните 15 години. Изведени са общо 202 източника, от които 105 на кирилица и 97 на чужд език, от авторитетни изследователи в политиката и икономиката по проблемната област на дисертацията на български, руски и английски език. Привлечени в употреба са и интернет ресурси.

3. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати

Дисертационният труд е постигнал конкретни и значими научни резултати. Изпълнени са поставените задачи. Заслужава да се отбележи, че предметът на тази дисертация дава допълнителни и задълбочени обяснителни ракурси за съвременната криза на демокрацията, държавата и политическото. Основните резултати от изследването бих представил обобщено по следния начин.

- Представени и систематизирани са историческите цикли на капиталистическата олигархия, чрез сравнителен анализ на техните характеристики и особености в последните петстотин години от зараждането на капитализма (с.147).
- Направен е методологичен подбор на основните изследователски подходи и теории за постигане на целите на изследването.
- Конструиран е собствен концептуален модел за олигархизация на политиката, който може да бъде прилаган в конкретна държава и обществена среда (с.281).
- Олигархизацията е изведена като процес, който е противопоставен на демокрацията. По-конкретно, тя е представена в паралелно протичащи процеси от демократизация към олигархизация в икономиката, политиката и социокултурната сфера, които водят до специфична олигархично-демократична сплав, с различен характер и проявления в съвременните западни демокрации.
- Разкрита е същността и действието на механизмите по които се разгръща процесът на олигархизация в държавите от т.нар. капиталистически център.

- Очертани и разкрити са заявените в увода (като едно от ограниченията) фрагменти на олигархизация на политиката в България след 1989 г.
- Набелязани са и възможните пътища за антиолигархична съпротива и намаляване на силната концентрация на богатство и власт в западните демокрации.

Разработеното изследване е интердисциплинарно, цялостно и завършено. Анализът на процеса на олигархизиране е разгърнат на различни равнища – център, полупериферия, периферия (съобразно степента на капиталистическо развитие в различните части на света), и в различни области – икономическа, политическа и социокултурна. Този елемент на научна оценка сочи, че мащабът на темата и нейното разполагане са напълно издържани, като общоприети стандарти, за една голяма докторска дисертация. Поставените ограничения (с.16) на анализа са основателни: първо, защото никой научен труд не може да претендира да „обхване необятното“, и второ, защото авторът имат право да ограничи своя предмет, съобразно естеството на темата и поставените задачи.

Избраната методология е релевантна на целта, изследователските задачи и обхвата на изследването. Приложени са подходи, теории и методи от предметната област на политическата икономия и политологията. Без да пренебрегва класически подходи в политологията като класовия и елитарния, авторът привлича за своите цели и други малко познати подходи, например подходът базиран на властови ресурси, който е особено плодотворен за настоящата разработка.

В текста на дисертацията и в представените публикации към него не откривам недобросъвестно използване на чужди научни трудове, нито имам получени сигнали относно нарушаване на авторските права на други изследователи.

4. Оценка на научните и научно-приложни приноси

Изхождайки от съдържанието на дисертационния текст принципно приемам изведените пет научни приноса на с. 62 от автореферата. Те са собствено достижение на автора, имат достатъчно общ характер на валидност и съответстват на получените резултати от изследването.

Научните приноси с теоретичен и теоретико-методологически характер са:

- Извършеният историко-теоретичен синтез на капиталистическата олигархия, който е експлициран в три измерения на олигархичната власт: икономическо, политическо и социокултурно.
- Направеният интердисциплинарен анализ на съвременното явление олигархизация политиката от позициите на различни социални науки, с акцент върху политологичния и политико-икономическия подход, които разграничават и разкриват в дълбочина същността и последиците на олигархична политика и на конкретни олигархични политики.
- Изведеният концептуален модел на олигархизацията на политиката, който може да бъде прилаган в конкретна политическа и обществена среда.

С научно-приложен характер са приносите:

- Откритите и разкрити механизми чрез които се разгръща процесът на олигархизация в политиката, както и на възможните насоки и пътища за нейното ограничаване.

- Изведените и анализирани елементи от процеса на олигархизация на политиката в България след 1989 г.

5. Оценка на публикациите по дисертацията

Представени са 14 публикации по темата на дисертацията, сред които има 1 монография и 1 статия на чужд език. Публикациите на автора са направени през последните шест години в сборници и списания с научно рецензиране. Те са достатъчно на брой и с необходимата публичност и признание в академичните среди.

6. Оценка на автореферата

Авторефератът е в обем от 63 страници и е представен на български и английски език съобразно изискванията. Той коректно и последователно отразява дисертационния труд в структурно и съдържателно отношение. Приложена е и Справка за изпълнение на минималните национални изисквания по чл.2б, ал.2 и 3 от ЗРАСРБ, която показва убедително тяхното изпълнение от автора на дисертацията.

7. Критични бележки, препоръки и въпроси

В дисертационния труд са отразени редица конструктивни критични бележки и препоръки направени при неговото вътрешно обсъждане. Той е обогатен и прецизиран в съдържателно отношение. Независимо от това към него могат да се отправят съображения, препоръки и бележки, поради широкия обхват и разнообразните проявления на изследвания предмет. Намирам за уместно в бъдещи свои разработки авторът да обърне по-сериозно внимание върху разграничението между публична и частна сфера, и по конкретно върху въпроса за загубата на автономия между политика и икономика днес. В тази връзка е и моят въпрос към дисертанта: Как би могла да се възстанови автономията между публична и частна сфера – чрез предефиниране и ново научно и доктринално разбиране за отношенията между тях, чрез правни регулации или други практически стандарти, с оглед проблема за олигархизация на политиката?

8. Заключение

На основание направената научна оценка до тук в становището и предвид разпоредбите на чл.12 от ЗРАСРБ, чл.37 от ППЗРАСРБ и на Правилника за организацията и провеждането на конкурси за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в УНСС, считам че представеният дисертационен труд на тема „**Олигархизация на политиката**“ е задълбочено изследване, което съдържа теоретични обобщения и решения на голям научен проблем с теоретичен и приложен характер. Тези констатации и обстоятелства ми позволяват да изкажа своята подкрепа „за“ присъждане на научната степен „доктор на науките“ в ПН 3.3 „Политически науки“ на доц. д-р Ивка Цакова Некова, за което предлагам да гласуват и уважаемите членове на научното жури.

18.05.2021, гр. София

Подпис: .....
(доц. д-р Симеон Асенов)

UNIVERSITY OF NATIONAL AND WORLD ECONOMY

S T A T E M E N T

By: *assoc. prof. Simeon Mitkov Asenov, PhD, UNWE, department of „Political Science”, Professional field 3.3 Political Sciences, Scientific specialty “Political Science”*

Regarding: Dissertation thesis for rewarding the scientific degree “**Doctor of Sciences**” for the *scientific specialty “Political science”, Professional field 3.3. Political Sciences at the UNWE*

Author of the dissertation thesis: *Ivka Tsakova Nekova
Associate professor, PhD
UNWE*

Dissertation thesis title: *Oligarchization of politics*

The grounds for presenting the statement: member of the scientific jury for the defense of the dissertation thesis according to Order № 928/30.03.2021 by the Vice rector for research and international affairs of the UNWE.

9. Information about the candidate

The D.Sc. candidate has presented for discussion her dissertation thesis in the department of “Political Science”, Faculty of “International economy and politics” at the UNWE according to article 39 of the Regulations for the Application of the Act for the Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria. The grounds for the procedure for defense of the dissertation thesis are: decisions by the Council of the “Political Science” Department (Record №7/16.03.2021) and the Council of the Faculty of “International economy and politics” (Record №6/ 24.03.2021)

2. Brief characteristics of the dissertation thesis

The presented dissertation thesis consists of introduction, three chapters, conclusion and references, with total volume of 494 pages. Of them, 480 pages are author text (introduction, three chapters and conclusion), including figures and tables, that conclude and visualize the analysis in the dissertation.

The title of the dissertation thesis is selected aptly. The theme corresponds exactly to the understanding that the oligarchization of politics is a process that has its own prerequisites, mechanisms for development, practical dimensions and consequences. The dissertation has materially scientific and practical importance. First, because it has global nature and is not an isolated phenomenon in one or a few states. Second, in Bulgaria the topic is hardly examined. At the same time, during the last years this issue became rather visible in the public sphere and the political debate, thus clearly proves its actuality and practical importance for the contemporary democratic political process. It is necessary to underline

that the oligarchization of politics is a contemporary phenomenon, that far exceeds the notion of the classical political theory concept of “oligarchy” and some other related terms that are understood and relate mainly to a type of political regime characterized by an exerting power governing wealthy minority (elite, class, etc.).

In the introduction, the author outlines the object, the subject, the research thesis, main aim and tasks, the methodology and the limitations of the research. The subject of the research is defined as oligarchization of politics with a complex, interdisciplinary nature, a result of the symbiosis between economic and political power, between neoliberal capitalism and political democracy in the contemporary world. The main aim is to construct own conceptual model of the process of oligarchization of politics, that reveals its manifestations, interactions and mechanisms for development in the contemporary economic, political and socio-cultural sphere. For its realization, the author outlines 10 research tasks. The main thesis reflects the destructive outcome of the researched process, that there is an oligarchic capture of the democratic power institutions, the democratic rules and practices in the contemporary state. The process is irregular, with various intensity in the different countries and this is correctly presented by the author in the content of the dissertation.

There is also a high informational coverage of the dissertation research, which shows the long-term and lasting interest of the author to the analysed problematic. The references consist of vast quantity and of high relative share actual resources, published in the last 15 years. The total number of resources are 202, of which 105 in Cyrillic and 97 in foreign language, by well-known researchers of politics and economics in the problematic field of the dissertation in Bulgarian, Russian and English. In addition, there are also a number of used internet resources.

3. Evaluation of the achieved scientific and applied results

The dissertation thesis has achieved concrete and important scientific results. The tasks are fulfilled. It is important to note that the subject of this dissertation offers additional and profound explanatory close-ups of the contemporary crisis of democracy, the state and the political. The main results of the research can be summarized as follows:

- The author presents and systematizes the historical cycles of the capitalistic oligarchy, by comparative analysis of their characteristics and specifics during the last five hundred years since the birth of capitalism (p. 147).
- There is a methodological selection of the basic research approaches and theories for achieving the aims of the research.
- The author has constructed her own conceptual model of oligarchization of politics that can be applied in particular state and social environment (p. 281).
- The oligarchization is presented as a process and is opposed to democracy. In particular, it is presented in the parallel processes from democratization to oligarchization in economics, politics and socio-cultural sphere that lead to a specific oligarchic-democratic alloy with different nature and manifestations in the contemporary western democracies.
- It reveals the essence and the action of the mechanisms the process of oligarchization develops in the states of the so called capitalistic centre.
- It outlines and discloses the stated in the introduction (as one of the limitations) fragments of the oligarchization of politics in Bulgaria after 1989.

- It outlines possible roads for anti-oligarchic resistance and reducing the powerful concentration of wealth and power in the western democracies.

The elaborated research is interdisciplinary, whole and completed. The analysis of the process of oligarchization has been developed in different levels – centre, semi-periphery and periphery (according to the degree of capitalistic development in the different parts of the world), and in different areas – economic, political and socio-cultural. This element of the scientific assessment shows that the scope of the theme and its elaboration entirely correspond to the generally recognized standards for a D.Sc. dissertation. The presented limitations (p. 16) of the analysis are reasonable: first, because not a single scientific work can claim to “envelop the illimitable”; and second, because the author has the right to limit the scope of her subject, in accordance to the nature of the theme and the research tasks.

The selected methodology is relevant to the aim, the research tasks and the scope of the research. It implements approaches, theories and methods from the subject field of the political economy and the political science. Without ignoring the classical approaches of the political science such as the class and elite ones, for the purpose of the dissertation the author uses some less known approaches, for example the approach based on the power resources, especially fruitful for the current work.

In the text of the dissertation and in the presented publication, there are no unconsciously use of other scientific works, as well as I have not received signals regarding infringement of authorship rights of other researchers.

4. Evaluation of the scientific and applied contributions

Based on the content of the dissertation text, I support the formulated on page 62 of the Abstract five scientific contributions. They are author’s own achievement and have a sufficient common character of validity and correspond to the achieved outcomes of the research.

The scientific contributions of theoretical and theoretical-methodological nature are:

- The elaborated historical-theoretical synthesis of the capitalistic oligarchy, presented in the three dimensions of the oligarchic power: economic, political and socio-cultural.
- The interdisciplinary analysis of the contemporary phenomenon of oligarchization of politics done in the light of different social sciences, with an accent on the political and political-economic approach that differentiates and reveals in depth the nature and the consequences of the oligarchic politics and the given oligarchic policies.
- The elaborated conceptual model of oligarchization of politics that can be applied in certain political and social environment.

Of applied nature are the following contributions:

- It differentiates and reveals mechanisms used to develop the process of oligarchization of politics, as well as the possible directions and roads for its limitation.
- The outlined and analysed fragments of the process of oligarchization of politics in Bulgaria after 1989.

5. Evaluation of the dissertation publications

The author presents 14 publications on the dissertation topic, among them one monography and one article in foreign language. The author’s publications are made during

the last six years in conference proceedings and journals with scientific review. They are enough as a number and have the necessary publicity and acknowledgement among the academics.

6. Evaluation of the Abstract

The Abstract is 63 pages and is written in Bulgarian and English according to the requirements. It correctly and consequently reflects the dissertation thesis in structural and of content nature. There is also a Reference for the fulfilment of the minimal national requirements in accordance to article 2b (paragraphs 1 and 3) in the Act for the Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria, that shows convincingly their fulfilment by the dissertation author.

7. Critical notes, recommendations and questions

The author of the dissertation thesis has reflected a number of the constructive critical notes and recommendations made during the internal department discussion. The thesis has also been enriched and specified in its content. In spite of this, there still can be some considerations, recommendations and notes, due to the broad scope and the different manifestations of the researched subject. Therefore, I consider it is appropriately in some future works, the author to pay more attention to the differentiation between public and private spheres, and in particular on the issue of the lost autonomy between politics and economy today. In this regard, is my question to the candidate: How can the autonomy between public and private sphere be restored – by re-defining and new scientific and doctrinal understanding about the relations among them, by legal regulations or some other practical standards, in the light of the issue of oligarchization of politics?

8. Conclusion

Based on the evaluation made in this statement and in accordance to the legal framework of article 12 in the Act for the Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria, article 37 of the Regulations for the Application of the Act for the Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria and the Regulations for organization and conduct of competitions for obtaining scientific degrees and for holding academic positions at the UNWE, I consider that the presented dissertation thesis with the title “**Oligarchization of politics**” is a profound research that consists of theoretical conclusions and decisions of a big scientific problem of theoretical and applied nature. These conclusions and circumstances allow me to give my support for awarding the scientific degree “Doctor of Sciences” in professional field 3.3 “Political Sciences” to assoc. prof. Ivka Tsakova Nekova, PhD, therefore I propose the honourable members of the scientific jury to vote for awarding the degree.

May 18, 2021
Sofia

Signature: .....

(Assoc. prof. Simeon Asenov, PhD)